

Rekomenduojamos užduotys lydinčios filmukus

Pastabumo testas - ar suskaičiuosi litus?

Moksleiviai/studentai turi pamatyti ir suvokti kuo skiriasi įmonės, kurios vykdo teisingą ir sąžiningą buhalteriją nuo verslininkų, kurie sukčiauja. Taip pat svarbu didinti supratimą apie tai, kokią įtaką verslui, valstybei ir jos gyventojams daro įmonės, vedančios dvigubą buhalteriją.

Užduotis, diskusija po filmuko peržiūros: pateikite pavyzdžių, kokią žalą sąžiningai veikiančioms įmonėms, valstybei ir jos gyventojams daro tos įmonės, kurios veda dvigubą buhalteriją ar verslauja šešėlyje.

Atsakymų pavyzdžiai:

- Sąžingos įmonės mažiau uždirba, nes turi sumokėti daugiau mokesčių.
- Versle mažėja konkurencija, kadangi įmonės, kurios veda dvigubą apskaitą, sumoka mažiau mokesčių ir taip sumažindamos savo kaštus gali pigiau pardavinėti savo produkciją ar teikti paslaugas.
- Valstybė surenka mažiau mokesčių, todėl juos kelia dar labiau, kad surinktų pakankamai lėšų savo funkcijoms vykdyti.
- Pavyzdžiai: prastėja infrastruktūra (keliai, pastatai) viešųjų paslaugų kokybė (švietimo, sveikatos apsaugos ir t.t.).

Pastabumo testas - stebėk automobilius!

Moksleiviai/studentai turi suvokti, kokią žalą šešėlinis verslas ir mokesčių vengimas daro valstybei ir tiems, kas sąžiningai moka mokesčius.

Užduotis: paaiškinkite, kodėl sugriuvo biblioteka? Kas dar gali nukentėti dėl šešėlinio verslo?

Atsakymas galėtų būti: biblioteka sugriuvo, nes valstybei pritrūko lėšų jos priežiūrai, remontui ir išlaikymui. Valstybei pritrūko lėšų galimai dėl to, jog ji nesurenka pakankamai mokesčių dėl šešėlinio verslo, tokio kaip nelegali prekyba degalais ar pan. Lygiai taip pat kaip valstybei pritrūko lėšų išlaikyti biblioteką, jai gali pritrūkti pinigų kelių remontui ar valstybinių institucijų darbuotojų atlyginimams ir pan.

Pastabumo testas - užslinko šešėlis

Moksleiviai/studentai turi suvokti kokią žalą ekonomikai daro atlyginimų mokėjimas vokelyje.

Užduotis: Kodėl dingo šviesa ir užslinko šešėlis? Kokios dar gali būti pasekmės jeigu darbdaviai mokės atlyginimus vokelyje?

Atsakymų pavyzdžiai:

- šešėlis užslinko todėl, kad gatvėje buvo išjungta šviesa, galimai dėl to, jog valstybė taupo lėšas, kurių pritrūko biudžetui.
- valstybė surenka nepakankamai mokesčių, todėl, jog dalis darbdavių atlyginimus moka vokeliuose, taip nuslėpdami dalį savo darbuotojų pajamų ir nesumokėdami mokesčių valstybei. Jei valstybė nepažabos šešėlinio verslo ir atlyginimų vokeliuose, jai gali pritrūkti lėšų ir kitoms reikmėms, tokioms kaip „gaisrų gesinimas“.

Nuoroda į eukacinius filmukus: <https://www.youtube.com/channel/UCiQjQwDyWkmlqhDpHcZ33-Q>

Užduotys parengtos bendradarbiaujant su Donatu Vasiliausku, Alytaus Putinų gimnazija, Socialinio verslumo mokykla.